

Research Paper

The Psychometric Properties and Gender Invariance of the Persian Version of the Riverside Life Satisfaction Scale

Naser Abbasi¹ , Esmail Sadri Damirchi^{2*} , Zahra Akhavi Samarein³ , Roya Rezapur⁴
Zahra Mohammadi Argeneh⁵

1. PhD Student in Counseling, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran
2. Professor, Department of Counseling, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran
3. Associate Professor, Department of Counselling, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran
4. Assistant Professor, Department of Clinical Psychology, Faculty of Medicine, Islamic Azad University, Zanjan Branch, Zanjan, Iran
5. MA in counseling, Faculty of Psychology, Islamic Azad University, Hamedan Branch, Hamedan, Iran

Article info:

Received: 30.10.2024
Revised: 24.04.2025
Accepted: 21.05.2025

Keywords:

psychometrics, factor structure, Riverside Life Satisfaction Scale, measurement invariance

Publisher: University of Zanjan

Abstract

The present study aimed to translate and examine the psychometric properties and gender invariance of the Riverside Life Satisfaction Scale (Margolis et al., 2019) within Iranian samples. This applied research employed a descriptive-correlational survey design. In Study 1, 404 married teachers from Zanjan province were selected via cluster random sampling. In Study 2, 228 married individuals participated through convenience sampling. Data were collected using the Riverside Life Satisfaction Scale and analyzed using SPSS 27 and AMOS 26. Exploratory and confirmatory factor analyses supported a unidimensional structure with satisfactory model fit indices. Internal consistency, assessed via Cronbach's alpha ($\alpha = 0.80$) and composite reliability (CR = 0.79), indicated acceptable reliability. Test-retest reliability further confirmed measurement stability. Convergent validity was supported by the Average Variance Extracted (AVE), and discriminant validity was established using the Heterotrait-Monotrait ratio (HTMT). Multi-group confirmatory factor analysis confirmed gender invariance of the scale. Additionally, life satisfaction demonstrated significant positive correlations with marital relationship quality and eudaimonia scale, and significant negative correlations with fear of missing out (FoMO) and marital conflict, providing evidence for both convergent and divergent validity. Overall, the Riverside Life Satisfaction Scale showed sound psychometric properties and can be considered a valid and reliable instrument for clinical and research use within the Iranian context.

Use your device to scan and read the article online

Citation: Abbasi, N., Sadri Damirchi, E., Akhavi Samarein, Z., Rezapur, R., & Mohammadi Argeneh, Z. (2025). The psychometric properties and gender invariance of the Persian version of the Riverside Life Satisfaction Scale. *Iranian Journal of Psychoeducational Assessment*, 1 (1), 114-131. <https://doi.org/10.30470/ijpa.2025.726669>

*Corresponding Author: Esmail Sadri Damirchi

Address: Department of Psychology, Faculty of Psychology and Educational science, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran

Email: e.sadri@uma.ac.ir

Extended Abstract

Introduction

Life satisfaction, a cornerstone of psychological research, represents an individual's cognitive judgment of their overall quality of life based on personal criteria (Shin & Johnson, 1978; Veenhoven, 2012). As a key component of subjective well-being, it encompasses a cognitive evaluation distinct from the affective component of happiness (Pavot & Diener, 2009). Research consistently links higher life satisfaction to improved mental and physical health, enhanced cognitive and social functioning, and positive life outcomes, such as increased likelihood of marriage, childbirth, and reduced risks of divorce or unemployment (Diener & Biswas-Diener, 2008; Haidt, 2006; Seligman, 2002; Luhmann et al., 2013). Given its profound implications, developing psychometrically sound and culturally adaptable tools to measure life satisfaction is essential for research and clinical applications.

Several instruments have been developed to assess life satisfaction, with the Satisfaction with Life Scale (SWLS) by Diener et al. (1985) being the most prominent, cited over 2,500 times. However, the SWLS has limitations, notably its fifth item, which indirectly measures life satisfaction and often shows lower factor loadings, leading to frequent exclusion (Pavot & Diener, 2008). Single-item measures, such as those by Lucas and Donnellan (2012), are practical for large-scale studies but may lack depth for comprehensive assessments (Margolis et al., 2019). The Temporal Satisfaction with Life Scale (TSWLS) by Pavot et al. (1998) evaluates life satisfaction across past, present, and future but correlates highly with the SWLS, limiting its distinctiveness. These shortcomings highlight the need for a scale that balances direct and indirect items to minimize response bias while capturing the multifaceted nature of life satisfaction.

The Riverside Life Satisfaction Scale (RLSS), developed by Margolis et al. (2019), addresses these gaps with a unidimensional, six-item scale using a 7-point Likert format, incorporating three reverse-scored items to reduce acquiescence bias. Validated across diverse groups, the RLSS demonstrates high internal consistency ($\alpha = 0.93$), test-retest reliability ($r = 0.90$), and convergent validity with the SWLS ($r = 0.90$). Its applicability across cultural contexts requires translation and psychometric validation. In Iran, with its unique cultural and social characteristics, a reliable life satisfaction measure is vital for research and clinical purposes. This study aimed to translate the RLSS into Persian and evaluate its psychometric properties and gender invariance among Iranian samples.

Methods

This applied, descriptive-correlational study was conducted in two phases during winter 2022 and spring 2023. The first phase involved 404 married teachers from Zanjan province, selected via cluster random sampling; the second included 228 married individuals via convenience sampling. Participants completed the Persian RLSS, which was analyzed using SPSS 27 and AMOS 26. The RLSS was translated into Persian, and cultural adaptation and content validity were reviewed by two counseling professors and two linguistics experts. A pilot test with five participants ensured item clarity, and back-translation into English was verified by an English specialist. Ethical procedures included informed consent, confidentiality, and optional result sharing. Inclusion required being married and consenting; exclusions were incomplete responses or withdrawal. Psychometric analyses included exploratory and confirmatory factor analyses, Cronbach's alpha, composite reliability, and test-retest reliability. Convergent validity was assessed through correlations with marital relationship quality and eudaimonia. Discriminant validity was assessed using HTMT ratios and correlations with FoMO and marital conflict. Multi-group CFA assessed gender invariance across factor loadings, covariances, and error residuals.

Results

In the first study, participants included 279 women and 125 men (mean age = 40, SD = 7.73; mean marriage duration = 14.6 years, SD = 8.31). The second study comprised 129 women and

99 men (mean age = 38.30, SD = 8.76; mean marriage duration = 3.25 years, SD = 1.89). RLSS item distributions showed acceptable skewness and kurtosis (± 2), indicating approximate normality.

EFA confirmed a unidimensional structure, with the first factor's eigenvalue of 3.07 explaining 42% of the variance. A second factor, comprising reverse-scored items, had an eigenvalue near 1, suggesting possible method effects but supporting the single-factor model due to its minimal variance contribution. CFA demonstrated excellent model fit ($\chi^2/df = 1.289$, RMSEA = 0.027, GFI = 0.99, CFI = 0.99, PNFI = 0.39, RMSR = 0.013), with all items showing significant factor loadings. Gender invariance, assessed via multi-group CFA, showed non-significant differences in factor loadings, covariances, and error residuals between men and women for most indices. Convergent validity was evidenced by significant positive correlations between RLSS scores and marital relationship quality ($r = 0.731$, $p < 0.01$) and eudaimonia ($r = 0.321$, $p < 0.01$). Discriminant validity was supported by significant negative correlations with FoMO ($r = -0.289$, $p < 0.01$) and marital conflict ($r = -0.562$, $p < 0.01$). Concurrent validity was confirmed by a strong correlation with a single-item life satisfaction measure ($r = 0.695$, $p < 0.01$). Reliability analyses yielded Cronbach's alpha of 0.80 (women: 0.81, men: 0.80), CR of 0.79 (women: 0.74, men: 0.76), and a test-retest correlation of 0.92. The AVE was 0.41 (women: 0.44, men: 0.43), acceptable given CR values above 0.60 (Fornell & Larcker, 1981; Lam, 2012). The HTMT ratio (< 0.90) further confirmed discriminant validity.

Conclusion

The Persian RLSS exhibited robust psychometric properties, consistent with Margolis et al. (2019). The unidimensional structure, validated by EFA and CFA, aligns with the scale's design to measure life satisfaction comprehensively. The second factor, tied to reverse-scored items, suggests method effects (DiStefano & Motl, 2009; Podsakoff et al., 2003), but the primary factor's dominance supports unidimensionality. High reliability metrics indicate stable measurement across contexts. Convergent and discriminant validity findings align with theoretical expectations, reinforcing the scale's distinctiveness. Gender invariance suggests the RLSS functions equivalently for men and women, enhancing its utility in Iranian populations. Correlations with related constructs corroborate prior research (Margolis et al., 2022; Martela & Ryan, 2023), highlighting the scale's relevance in relational and well-being contexts.

The Persian RLSS is a valid and reliable instrument for assessing life satisfaction in Iranian populations, suitable for clinical and research applications. Its psychometric robustness and gender invariance make it ideal for evaluating well-being interventions. Future research should validate it in larger, diverse samples to confirm measurement invariance.

Ethical Considerations

All participants provided informed consent following a detailed explanation of the study's objectives and procedures. The researchers assured complete data confidentiality and maintained participant anonymity throughout all phases of analysis and dissemination.

Funding

All financial resources and costs for research of the research have been paid by the authors, and no financial support has been received.

Authors' Contributions

N.A led data analysis and drafted key sections. E. SD conceptualized the study and chose the topic. Z. AS supported data collection and methodology design. R. R contributed to the literature review and theoretical framework. Z. MA helped with data collection and manuscript editing. All authors approved the final manuscript.

Conflicts of interest

The authors declare no conflicts of interest.

مقاله پژوهشی

ویژگی‌های روانسنجی و تغییرناپذیری جنسیتی نسخه فارسی مقیاس رضایت از زندگی ریورساید

ناصر عباسی^۱، اسماعیل صدری دمیرچی^{۲*}، زهرا اخوی ثمرین^۳، رویا رضاپور^۴، زهرا محمدی ارگنه^۵

۱. دانشجوی دکتری مشاوره، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران
۲. استاد گروه مشاوره، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران
۳. دانشیار گروه مشاوره، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران
۴. استادیار روانشناسی بالینی، دانشکده پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان، زنجان، ایران
۵. کارشناس ارشد مشاوره خانواده، دانشکده روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان، همدان، ایران

چکیده

پژوهش حاضر با هدف ترجمه و بررسی ویژگی‌های روانسنجی و تغییرناپذیری جنسیتی مقیاس رضایت از زندگی ریورساید (مارگولیس و همکاران، ۲۰۱۹) در نمونه ایرانی انجام شد. این مطالعه کاربردی، از نوع توصیفی-پیمایشی و تحلیل داده‌ها به صورت همبستگی بود که در دو مرحله انجام شد. در مطالعه اول، ۴۰۴ معلم متأهل از استان زنجان با نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای، و در مطالعه دوم، ۲۲۸ فرد متأهل با نمونه‌گیری در دسترس شرکت کردند. داده‌ها با استفاده از مقیاس رضایت از زندگی ریورساید جمع‌آوری و با نرم‌افزارهای SPSS27 و AMOS26 تحلیل شدند. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی، ساختار تک‌عاملی مقیاس را با شاخص‌های برازش مطلوب تأیید کرد. برونداد بررسی همسانی درونی با روش آلفای کرونباخ در کل نمونه برابر ۰/۸۰ و پایایی ترکیبی برابر ۰/۷۹ بود و ثبات اندازه‌گیری از طریق آزمون مجدد مناسب بود که حکایت از پایایی مطلوب مقیاس دارد. مقدار شاخص AVE حاکی از روایی همگرا در سطح سازه بود. روایی تشخیصی مقیاس نیز با شاخص روایی یگانه-دوگانه (HTMT) مورد تأیید قرار گرفت. تحلیل عاملی چندگروهی نیز تغییرناپذیری جنسیتی ابزار را تأیید کرد. همچنین، رضایت از زندگی با کیفیت رابطه زوجی و بهزیستی فضیلت‌گرا رابطه مثبت و با فومو و تعارض زناشویی رابطه منفی معنادار داشت که مؤید روایی همگرا و واگرایی ابزار است. در مجموع، مقیاس رضایت از زندگی ریورساید از ویژگی‌های روانسنجی مطلوبی برخوردار بوده و می‌تواند به‌عنوان ابزاری معتبر در مطالعات بالینی و پژوهشی آتی در جامعه ایرانی مورد استفاده قرار گیرد.

اطلاعات مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۸/۰۹
تاریخ داور: ۱۴۰۴/۰۲/۰۴
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۲/۳۱

واژه‌های کلیدی:

روانسنجی، ساختار عاملی، رضایت از زندگی ریورساید، تغییرناپذیری اندازه‌گیری

ناشر: دانشگاه زنجان

استناد: عباسی، ن.، صدری دمیرچی، ا.، اخوی ثمرین، ز.، رضاپور، ر. و محمدی ارگنه، ز. (۱۴۰۴). بررسی ویژگی‌های روانسنجی

و تغییرناپذیری جنسیتی نسخه فارسی مقیاس رضایت از زندگی ریورساید. *سنجش روانی تربیتی*، (۱۱)، ۱۱۴-۱۳۱.<https://doi.org/10.30470/ijpa.2025.726669>

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن

مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید.

* نویسنده مسئول: اسماعیل صدری دمیرچی

نشانی: گروه مشاوره، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

پست الکترونیکی: e.sadri@uma.ac.ir

مقدمه

بهبود وضعیت جامعه به درک از رضایت از زندگی وابسته است و به همین منظور، رضایت از زندگی، به‌عنوان یک مفهوم کلیدی در روانشناسی، در فرهنگ‌ها و ملل مختلف مورد مطالعه قرار گرفته است (لوپز-گومز^۱ و همکاران، ۲۰۲۰). این ادبیات رو به رشد نشان می‌دهد که رضایت بالا از زندگی با سلامت و بهزیستی روانی و فیزیکی و همچنین جنبه‌های مختلف عملکرد شناختی و اجتماعی مطلوب مرتبط است (دیئر و بیسواس-دینر^۲، ۲۰۰۸؛ هایت^۳، ۲۰۰۶؛ سلیگمن^۴، ۲۰۰۲). شواهد حاکی از آن است که احساس رضایت، مبنای باثبات، هرچند متفاوت، برای ارزیابی احتمالات شخصی و فرصت‌های مقابله با چالش‌های زندگی فراهم می‌کند (ترزینسکی^۵ و همکاران، ۲۰۲۰). رضایت از زندگی به صورت آینده‌نگرانه بر رویدادهای مهم زندگی تأثیر می‌گذارد؛ مثلاً رضایت بالاتر با افزایش احتمال ازدواج، فرزندآوری و کاهش احتمال جدایی، از دست دادن شغل و مهاجرت مرتبط است (لومن^۶ و همکاران، ۲۰۱۳). به علاوه رضایت از زندگی به عنوان یکی از مفاهیم سلامت روان، با علل مرگ و میر رابطه‌ی معکوس (کیم^۷ و همکاران، ۲۰۱۲) و با افزایش طول عمر در افراد سالمند رابطه‌ی مثبت دارد (گوون^۸، ۲۰۱۴). لذا در این که رضایت از زندگی در زندگی روزمره اهمیت زیادی دارد یک توافق همگانی وجود دارد و جای تعجب نیست که حجم قابل توجهی از پژوهش‌ها با روش‌شناسی مختلف، دنبال این بوده‌اند که دریابند مهمترین پیش‌بینی‌کننده‌های رضایت از زندگی کدام‌اند (لاچمن^۹ و همکاران، ۲۰۱۸)؛ بنابراین، در اینجا پاسخ‌گویی به سؤالاتی مانند رضایت از زندگی چه معنایی دارد و چگونه می‌توان آن را اندازه گرفت؟ اهمیت ویژه‌ای به خود می‌گیرد (وین هاون^{۱۰}، ۲۰۱۵).

مفهوم رضایت از زندگی به‌عنوان قضاوت شخصی در مورد کیفیت زندگی خود تعریف می‌شود و به‌عنوان مؤلفه‌ای شناختی در بهزیستی ذهنی درک می‌شود (مرنکوا و سولدکوا^{۱۱}، ۲۰۲۰؛ لوپز-گومز و همکاران، ۲۰۲۰). با اینکه رضایت از زندگی یک مؤلفه شناختی اساسی در بهزیستی شخصی است و ارتباط نزدیکی با مفاهیم بهزیستی و بهزیستی ذهنی دارد، اما با آن یکسان نیست (مرنکوا و سولدکوا، ۲۰۲۰). با این توضیح که بهزیستی ذهنی به‌عنوان یک موضوع مهم در سلامت اجتماعی؛ شامل دو مؤلفه است: مؤلفه شناختی و مؤلفه عاطفی (پاوت^{۱۲} و داینر، ۲۰۰۹). مؤلفه شناختی به رضایت از زندگی اشاره دارد و این یک فرآیند قضاوتی است که در آن افراد کیفیت زندگی خود را بر اساس مجموعه‌ای منحصر به فرد از معیارهای شخصی ارزیابی می‌کنند (شین و جانسون^{۱۳}، ۱۹۷۸، وینهاون^{۱۴}، ۲۰۱۲). مؤلفه عاطفی به شادکامی اشاره دارد؛ یک ارزیابی عاطفی از میزان شدت و محتوای تجربیات شخصی مثبت از لحظات شاد زندگی یک فرد (وینهاون، ۲۰۱۲، ماگن^{۱۵}، ۱۹۹۶). تحقیقات حاکی از وجود رابطه مثبت قوی بین رضایت از زندگی و شادکامی است طوری که رضایت از زندگی بالاتر با افزایش سطوح شادی مرتبط است (چاکیر و دمیرلی^{۱۶}، ۲۰۱۹). این مفاهیم اغلب به‌عنوان شاخص‌های تعمیم‌یافته بهزیستی ذهنی در مطالعات جامعه‌شناختی مورد استفاده قرار می‌گیرند (تاتاروا و کوچنکوا^{۱۷}، ۲۰۲۰). در رابطه با کیفیت زندگی افراد باید گفت که این کیفیت از دو دیدگاه عینی و ذهنی قابل بررسی است. در جنبه عینی، کیفیت زندگی به شرایط بیرونی مانند میزان درآمد، کیفیت مسکن، دسترسی به شبکه دوستی و خدمات بهداشتی توجه می‌کند. در رویکرد ذهنی، بر قضاوت افراد در مورد رضایت از زندگی با توجه به کل زندگی یا حیطه‌های خاص آن مانند رضایت از دوستان، خانواده و غیره تأکید می‌شود (داینر^{۱۸} و همکاران، ۱۹۹۹). رضایت از زندگی، ارزیابی کیفیت زندگی بر اساس معیارهای انتخاب شده فردی می‌باشد و در صورت انطباق شرایط زندگی با معیارهای فردی، رضایت از زندگی نیز بالاتر خواهد بود (پاوت و داینر، ۲۰۰۹).

تفاوت‌های بین فرهنگی نیز بین جوامع جمع‌گرا و فردگرا در رابطه با رضایت از زندگی مشاهده شده است (داینر و ساه^{۱۹}، ۲۰۰۰؛ شیماک^{۲۰} و همکاران، ۲۰۰۲؛ تاو^{۲۱} و داینر، ۲۰۱۳). رضایت از زندگی در فرهنگ‌های مختلف به‌طور متفاوتی تفسیر می‌شود: در فرهنگ فردگرا، افراد بیشتر بر اهداف، علایق و احساسات خود متمرکز هستند و نه بر رفاه یک گروه (مانند دوستان یا خانواده). در مقابل، در فرهنگ‌های جمع‌گرایانه‌تر، روابط هماهنگ با افراد دیگر ارزش بالاتری نسبت به اهداف شخصی دارد. برای مثال، این می‌تواند منجر به ارزیابی بالاتر رضایت خانواده در جمع‌گرایی در مقایسه با فرهنگ‌های فردگرا شود (پارک^{۲۲} و همکاران، ۲۰۰۴). علاوه بر این، تفاوت‌هایی در رابطه با سطح رضایت از زندگی در بین ملت‌ها نیز گزارش شده است: افراد در فرهنگ‌های فردگرا معمولاً سطوح بالاتری از رضایت از زندگی را نسبت به فرهنگ‌های جمع‌گرا گزارش می‌کنند. احتمالاً این یافته‌ها به این دلیل باشد که دیدگاه شخصی و هدف‌محور در فرهنگ‌های فردگرا به نسبت خودارجاعی شکست و موفقیت کمک می‌کند و احتمالاً منجر به رضایت کلی‌تر از زندگی در مقایسه با افراد در فرهنگ‌های جمع‌گرا می‌شود (لاوی^{۲۳} و همکاران، ۲۰۱۴). درک این روابط برای درک بهزیستی کلی انسان و پیامدهای اجتماعی آن بسیار مهم است.

1 López-Gómez
2 Diener & Biswas-Diener
3 Haidt
4 Seligman
5 Trzebiński
6 Luhmann
7 Kimm
8 Guven
9 Lachmann
10 Veenhoven
11 Merenkova & Solodkova
12 Pavot

13 Shin & Johnson
14 Veenhoven
15 Magen
16 Çakır & Demirli
17 Tatarova & Kuchenkova
18 Diener
19 Suh
20 Schimmack
21 Tov
22 Park
23 Loewe

در سال‌های اخیر، دو نظریه در پژوهش‌های مرتبط با رضایت از زندگی غالب بوده‌اند: نظریه پایین به بالا در مقابل نظریه بالا به پایین (لاوی و همکاران، ۲۰۱۴؛ اردوغان^۱ و همکاران، ۲۰۱۲؛ داینر ۱۹۸۴؛ هیدی و وینه‌هون^۲، ۱۹۹۱). نظریه پایین به بالا، رضایت کلی از زندگی را تابعی از حوزه‌های مختلف رضایت از زندگی می‌داند (اردوغان و همکاران، ۲۰۱۲). از این منظر، بسیاری از حوزه‌های مختلف با تأثیر بالقوه بر رضایت کلی از زندگی را می‌توان در ادبیات شناسایی کرد، مانند رضایت از سلامت، شغل، درآمد، مسکن، اوقات فراغت و خانواده (کویکندال^۳ و همکاران، ۲۰۱۵؛ لاوی و همکاران، ۲۰۱۴). در مقابل، محققان رویکردی از بالا به پایین پیشنهاد کرده‌اند که در آن رضایت از زندگی با گرایش شخصیتی تعیین می‌شود که در ویژگی‌های شناختی و عاطفی نسبتاً پایدار ظاهر می‌شود و در نتیجه یک فرد رفتار ثابتی از خود نشان می‌دهد (مونتگ و پانکسپ^۴، ۲۰۱۷). بنابراین، از مطالعات چنین بر می‌آید که ارزیابی رضایت از زندگی، یک شاخص کل‌نگر و جامع برای آگاهی از وضعیت زندگی افراد می‌باشد و تحت تأثیر عوامل مختلف زندگی افراد قرار می‌گیرد. به عبارت دیگر، رضایت از زندگی یکی از گسترده‌ترین ارزیابی‌ها می‌باشد که افراد از شرایط زندگی خود دارند (داینر و همکاران، ۱۹۹۹) و نقش مهمی در درک پویایی خانواده و بهزیستی کلی ایفا می‌کند (کار و باروا^۵، ۲۰۲۳). لذا، برای سنجش عینی و تعیین شدت این ارزیابی، ابزارهای دقیق، معتبر و جامع مورد نیاز است.

پژوهش‌های متعددی پیرامون سنجش میزان رضایت از زندگی در بافت‌های مختلف انجام شده است که منجر به طراحی ابزارهای اندازه‌گیری از جمله مقیاس رضایت از زندگی داینر و همکاران (۱۹۸۵) که در لحظه نگارش این مقاله مرتبط با معرفی این مقیاس بیشتر از ۲۵۰۰ استاد مؤثر به خود اختصاص داده است و پرکاربردترین مقیاس در این حوزه محسوب می‌گردد. مقیاس تک‌گویه‌ای لوکاس و دانلان^۶ (۲۰۱۲) با طرح این سوال که با در نظر گرفتن همه جوانب؛ چقدر از زندگی خود رضایت دارید؟ با ضریب پایایی ۰/۷ برای برخی اهداف از جمله مطالعات در مقیاس وسیع کاربرد دارد؛ اما احتمال روایی پایین آن همیشه وجود دارد و شاید نتواند جایگزین یک مقیاس چندگویه‌ای در پژوهش‌هایی که رضایت از زندگی سازه اصلی آن را تشکیل می‌دهد، باشد (مارگولیس و همکاران، ۲۰۱۹). مقیاس رضایت از زندگی در بعد زمانی^۷ (TSWLS) پات و همکاران (۱۹۹۸) نیز رضایت از زندگی را با گنجاندن هر یک از گویه‌های مقیاس رضایت از زندگی^۸ (SWLS) در گذشته، حال و آینده ارزیابی می‌کند که طبق اعلام سازندگان، همبستگی بالایی ($r=0/84$) با مقیاس رضایت از زندگی داینر و همکاران (۱۹۸۵) دارد.

با بررسی هر کدام از مقیاس‌های سنجش رضایت از زندگی مشخص می‌شود که هر یک از آنها محدودیت‌هایی دارند. به نظر می‌رسد بیشتر مطالعات به جای رضایت از حوزه خاصی، رضایت کلی از زندگی را هدف قرار می‌دهند. بر این اساس، یک مقیاس با گویه‌هایی که رضایت کلی از زندگی را ارزیابی می‌کند مطلوب‌تر است؛ چراکه فرد مجبور نیست به طور ناخواسته، حوزه‌ای را که به طور قابل توجهی بر رضایت کلی از زندگی تأثیرگذار است، حذف کند. همچنین اینکه رضایت از حوزه خاص را در یک امتیاز کلی رضایت از زندگی نمی‌توان جمع کرد؛ چراکه وزن‌های بهینه هر حوزه ممکن است بین افراد یکسان نباشد و همگی این‌ها باعث پیچیده‌تر شدن موضوع می‌گردند (مارگولیس و همکاران، ۲۰۱۹). با این توضیحات مقیاس ۵ گویه‌ای داینر و همکاران (۱۹۸۵) که نزدیک به ۴۰ سال از عمر آن می‌گذرد، هنوز هم انتخاب بسیاری از مطالعات بوده است. اما به اذعان خود پاووت و داینر (۲۰۰۸)، گویه ۵ به‌عنوان تنها گویه غیرمستقیم مقیاس همواره بارعاملی کمتری نسبت به بقیه گویه‌ها داشته است. این گویه با این مضمون که اگر می‌توانستم زندگی خود را به پایان برسانم، تقریباً هیچ چیز را تغییر نمی‌دادم. فرد را به در نظر گرفتن گذشته ترغیب می‌کند، در حالی که موارد دیگر به طور ضمنی به زندگی کنونی فرد اشاره می‌کنند (به‌عنوان مثال، از بسیاری جهات زندگی من به ایده آل من نزدیک است). در این بین، ممکن است فردی در زمان ارزیابی، از زندگی خود کاملاً راضی باشد، اما شاید به دلیل سختی‌های قبلی، آرزو کند که گذشته او متفاوت بوده باشد. در مواجهه با این شرایط، می‌توان گویه پنجم را حذف کرد و تنها با استفاده از شاخص‌های مستقیم رضایت از زندگی، با مقیاس چهارگویه‌ای پیش رفت (داینر و پاووت، ۲۰۰۸). با این حال، مارگولیس و همکاران (۲۰۱۹) معتقداند که حفظ گویه غیرمستقیم پنجم ارجحیت دارد، و افزایش تعداد چنین اقلام غیرمستقیم با امتیاز معکوس، برای متعادل کردن مقیاس از طریق کاهش سوگیری رضایت - تمایل پاسخ‌دهندگان به موافقت با گویه‌ها - ضروری است (داینر و همکاران، ۲۰۱۵؛ پاوت و داینر، ۱۹۹۳). همچنین باید در نظر داشت که وقتی همه گویه‌ها در یک جهت امتیازدهی می‌شوند و ویژگی‌های دارای ظرفیت مثبت را منعکس می‌کنند، نمی‌توان بزرگی اثرات روش^۹ را ارزیابی کرد؛ درحالی که با وجود هر دو گویه منفی و مثبت، می‌توان اثرات روش را بررسی و کنترل کرد (مارگولیس و همکاران، ۲۰۱۹). به زعم مارگولیس و همکاران (۲۰۱۹)، دلیل مهم دیگر برای گنجاندن شاخص‌های منفی و غیرمستقیم این است که رضایت از زندگی ساختاری است که طیف وسیعی از نگرش‌های فرعی را در بر می‌گیرد. رضایت از زندگی را می‌توان نه تنها از اظهارات مستقیم رضایت از زندگی، بلکه از اظهارات مربوط به حسادت به زندگی دیگران، پشیمانی از گذشته و رویاپردازی برای بازسازی زندگی خود نیز استنباط کرد. این شاخص‌های غیرمستقیم عناصر مهم رضایت از زندگی را ارزیابی می‌کنند و گنجاندن چنین مواردی باعث افزایش پهنای باند^{۱۰} می‌شود. این مورد در مقیاس SWLS تنها در گویه پنجم به چشم می‌خورد و ناظر بر پشیمانی از انتخاب‌های گذشته است. و همان‌طور که قبلاً بیان شد این گویه معمولاً به دلیل ناهماهنگی با سایر گویه‌ها و بار

1 Erdogan

2 Headey & Veenhoven

3 Kuykendall

4 Montag & Panksepp

5 Kaur & Baruah

6 Lucas & Donnellan

7 The Temporal Satisfaction with Life Scale

8 The Satisfaction with Life Scale

9 Method effects

10 Bandwidth

عاملی پایین، از تحلیل‌ها کنار گذاشته می‌شود. بنابراین، مارگولیس و همکاران (۲۰۱۹) مقیاسی را طراحی و معرفی کردند که دارای ویژگی‌های مثبتی است که مقیاس SWLS با همه نقاط قوت خود، فاقد آن است.

مارگولیس و همکاران (۲۰۱۹)، با طراحی مقیاسی با گویه‌های متعادل مستقیم و غیرمستقیم، سعی بر رفع محدودیت‌های مقیاس‌های موجود داشته‌اند. مقیاسی که ضمن کنترل سوگیری، از جامعیت متناسب با مفهوم چندبعدی رضایت از زندگی برخوردار است. مقیاس رضایت از زندگی ریورساید^۱ (RLSS) یک ابزار تک‌عاملی دارای ۶ گویه است که در طیف لیکرت ۷ گزینه‌ای تنظیم شده است. گویه‌های ۲، ۴ و ۶ به‌طور غیرمستقیم رضایت فرد از زندگی را می‌سنجند و دارای نمره‌گذاری معکوس هستند. این مقیاس طی سه مطالعه روی افراد مجرد و متأهل در بازه سنی ۱۸ تا ۷۰ ساله اعتباریابی شده است. نتایج حاکی از تأیید روایی سازه از طریق تکرار ساختار عاملی در مطالعات دوم و سوم و نیز روایی همگرایی آن به ویژه از طریق همبستگی بالای آن با مقیاس SWLS ($r=0/90$) و نیز تأیید روایی و اگرایی مقیاس است. همچنین همسانی درونی بالای گویه‌ها ($\alpha=0/93$) و آزمون مجدد با فاصله دوهفته‌ای ($r=0/90$) در حد بسیار مطلوبی برآورد شده است. با این حال و با وجود ویژگی‌های منحصر به فرد RLSS، کاربردپذیری این مقیاس در جوامع مختلف نیازمند ترجمه، مطابقت فرهنگی و هنجاریابی آن است. معرفی ابزاری دقیق و معتبر جهت سنجش رضایت واقعی افراد از زندگی با اهداف پژوهشی، بالینی یا سیاست‌گذاری اثربخش توسط متخصصان امر در هر جامعه‌ای بویژه در جامعه ایران که از ویژگی‌های فرهنگی و اجتماعی متمایزی برخوردار است؛ می‌تواند سودمند باشد. لذا؛ پژوهش حاضر با هدف تعیین ویژگی‌های روانسنجی و تغییرناپذیری جنسیتی نسخه فارسی مقیاس رضایت از زندگی ریورساید در نمونه ایرانی انجام شد.

روش پژوهش و مشارکت کنندگان

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از حیث روش گردآوری داده‌ها، توصیفی-پیمایشی است. از لحاظ تحلیل داده‌ها، پژوهش از نوع همبستگی بوده و با تأکید بر تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی در دو مرحله (مطالعه ۱ و ۲) طی زمستان ۱۴۰۲ و بهار ۱۴۰۳ انجام شده است. جامعه‌ی آماری در مطالعه اول شامل معلمان متأهل استان زنجان و در مطالعه دوم کلیه افراد متأهل بود. در تحلیل معادلات ساختاری معمولاً حداقل تعداد نمونه ۲۰۰ نفر باید باشد (شوماخر و لوماکس^۲، ۲۰۱۰)؛ اما به جهت ارتقای اعتبار بیرونی پژوهش، تعداد ۴۰۴ نفر با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی به‌عنوان نمونه در مطالعه اول به سؤالات مقیاس‌ها به‌صورت الکترونیکی پاسخ دادند. تعداد نمونه در مطالعه دوم ۲۲۸ نفر بود که با شیوه در دسترس انتخاب شدند. مطالعه اول با هدف سنجش پایایی^۳ ابزار از طریق آلفای کرونباخ و بازآزمایی، همچنین تحلیل عاملی اکتشافی^۴ جهت برآورد ساختار عاملی ابزار و محاسبه همبستگی مقیاس رضایت از زندگی ریورساید با سایر متغیرهای پژوهش جهت تعیین روایی همگرا^۵ و روایی همزمان^۶ برای مقیاس انجام شد. مطالعه دوم با هدف محاسبه پایایی از طریق آلفای کرونباخ و آزمون مجدد و نیز همبستگی مقیاس با ابزارهای دیگر برای تشخیص روایی سازه^۷ به‌طور مجدد صورت گرفت. همچنین تحلیل عاملی تأییدی^۸ جهت بررسی ثبات ساختاری مقیاس و نیز محاسبه روایی همگرا و روایی تشخیصی^۹ مقیاس اجرا شد و تغییرناپذیری جنسیتی مقیاس رضایت از زندگی ریورساید (RLSS) بررسی گردید.

روش اجرا

روال کار به این صورت پیش رفت که نخست گویه‌های مقیاس RLSS توسط پژوهشگران مطالعه حاضر از زبان انگلیسی به فارسی ترجمه شد. پس از آن، مطابقت فرهنگی گویه‌ها، کیفیت ترجمه و روایی محتوایی توسط دو نفر از اساتید رشته مشاوره و همچنین دو نفر متخصص زبانشناسی بازمینی و تأیید شد. بعد از اعمال اصلاحات لازم، برای اینکه ایرادات احتمالی در زمان پاسخگویی مشخص شود، گویه‌ها در اختیار ۵ نفر از افراد نمونه قرار گرفت و از آنها خواسته شد گویه‌ها را به دقت بخوانند و نظر خود را در مورد قابلیت فهم آنها اعلام نمایند. پس از ویرایش نهایی، نسخه فارسی توسط یک مترجم به انگلیسی برگردانده شد. در نهایت، فرم بازترجمه مقیاس توسط یک متخصص زبان انگلیسی با فرم انگلیسی اصلی مطابقت داده شد و مورد تأیید قرار گرفت. پس از اخذ مجوزهای لازم از شورای تحقیقات اداره کل آموزش و پرورش استان زنجان، لینک پرسشنامه جهت مطالعه مقدماتی پایایی در اختیار ۶۰ نفر از معلمان قرار گرفت. پس از قابل قبول بودن نتایج مطالعه مقدماتی، لینک در اختیار معلمان استان قرار گرفت. در نهایت ۴۰۴ پرسشنامه وارد تجزیه و تحلیل نهایی شد. ملاک‌های ورود به پژوهش در مطالعه اول، تأهل و داشتن رضایت آگاهانه جهت مشارکت در پژوهش بود و ملاک‌های خروج نیز، شامل عدم پاسخگویی دقیق به همه سؤالات پرسشنامه و یا انصراف از ادامه پاسخگویی توسط شرکت‌کنندگان بود. در مطالعه دوم نیز به جز شرط تأهل، همه ملاک‌های ورود و خروج در مطالعه اول پابرجا بود. به جهت رعایت اخلاق پژوهشی، در مورد اهداف پژوهش و نیز محرمانه بودن اطلاعات و پاسخ‌ها به شرکت‌کنندگان آگاهی داده شد و پرسشنامه‌ها که به‌صورت خودگزارشی و بدون درج نام و مشخصات هویتی بود در اختیار آن‌ها قرار گرفت. همچنین مقرر شد در صورت تمایل هر کدام از شرکت‌کننده‌ها، از طریق ایمیلی که بصورت اختیاری در پرسشنامه ثبت می‌نمایند، از نتایج پژوهش مطلع گردند.

¹ The Riverside Life Satisfaction Scale

² Schumacher & Lomax

³ Reliability

⁴ Exploratory Factor Analysis (EFA)

⁵ Convergent validity

⁶ Concurrent validity

⁷ Construct validity

⁸ Confirmatory Factor Analysis (CFA)

⁹ Discriminant validity

مشخصات مقیاس‌ها که به عنوان ابزارهای اندازه‌گیری در پژوهش حاضر مورد استفاده قرار گرفتن به اختصار در جدول ۱ ارائه گردیده است.

جدول ۱

مشخصات ابزارهای استفاده شده در پژوهش

پایایی			سایر پژوهش‌ها	گویه معکوس	سازنده	تعداد گویه (طیف)	مقیاس
پژوهش حاضر		مطالعه					
مطالعه دوم	مطالعه اول	مقدماتی	مطالعه داخلی	اصلی (مطالعه سازندگان)			
۰/۹۵	۰/۹۲	۰/۹۰	۰/۹۰ (تقی- زاده و همکاران، ۱۳۹۶)	۰/۸۸	گویه ۳	۹ (۵)	کیفیت رابطه زناشویی
۰/۷۸	۰/۸۰	۰/۷۷	-	۰/۹۳	۴، ۲ و ۶	۶ (۶)	رضایت از زندگی ریورساید
-	۰/۸۲	۰/۷۸	۰/۸۳ (عباسی و همکاران، ۱۴۰۳)	۰/۷۷	-	۵ (۶)	بهبودی فضیلت- گرا
-	-	-	-	-	نیهویس ^۲ و همکاران (۲۰۲۲)	۱ (۷)	رضایت از زندگی
-	-	-	-	-	ریوردن ^۴ و همکاران (۲۰۲۰)	۱ (۷)	فومو ^۳
-	-	-	-	-	نیهویس و همکاران (۲۰۲۲)	۱ (۷)	تعارض زناشویی

تجزیه و تحلیل داده‌ها

تحلیل داده‌ها با برآورد شاخص‌های توصیفی، ضریب همبستگی پیرسون و اجرای تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی و تحلیل عاملی تأییدی چندگروهی در نرم‌افزارهای SPSS-27، AMOS-26 انجام شد. از تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی به منظور بررسی روایی استفاده شد. برآورد روایی همگرا و واگرایی از طریق بررسی رابطه آن با مقیاس‌های رضایت از زندگی، کیفیت رابطه زناشویی، بهزیستی فضیلت‌گرا، فومو و تعارض زناشویی با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون انجام شد که معناداری آن در سطح ۰/۰۱ مورد انتظار بود. با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی چندگروهی، تغییرناپذیری بین گروهی ساختار عاملی، بارهای عاملی، کوواریانس و باقیمانده خطای مقیاس بهزیستی فضیلت‌گرا در دو گروه زن و مرد بررسی شد. بررسی همسانی درونی ابزار نیز از طریق محاسبه آلفای کرونباخ اجرا گردید.

یافته‌های پژوهش

اطلاعات جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان در مطالعه اول پژوهش حاضر شامل ۲۷۹ زن و ۱۲۵ مرد با میانگین سنی ۴۰ و با انحراف معیار ۷/۷۳ می‌شد. میانگین مدت زمان تأهل ۱۴/۶ سال با انحراف استاندارد ۸/۳۱ بود. تعداد فرزندان نیز میانگین ۱/۴۸ و انحراف استاندارد ۰/۹۵ را به خود اختصاص داد. شرکت‌کنندگان در مطالعه دوم پژوهش شامل ۱۲۹ زن و ۹۹ مرد با میانگین سنی ۳۸/۳۰ و با انحراف معیار ۸/۷۶ بود. میانگین مدت زمان تأهل ۳/۲۵ سال با انحراف استاندارد ۱/۸۹ بود. از نظر تعداد فرزندان نیز در کل ۲۸ درصد شرکت‌کنندگان دارای یک فرزند، ۴۱ درصد دارای دو فرزند و ۱۰ درصد نیز

1 Chonody

2 Niehuis

3 Fear of Missing Out (FoMO)

4 Riordan

دارای سه فرزند بودند که بیشترین سهم، مربوط به تعداد دو فرزند بود. جدول ۲، میانگین، انحراف معیار، کجی و کشیدگی گویه‌های مقیاس رضایت از زندگی ریورساید (RLSS) در مطالعه اول را نشان می‌دهد.

جدول ۲

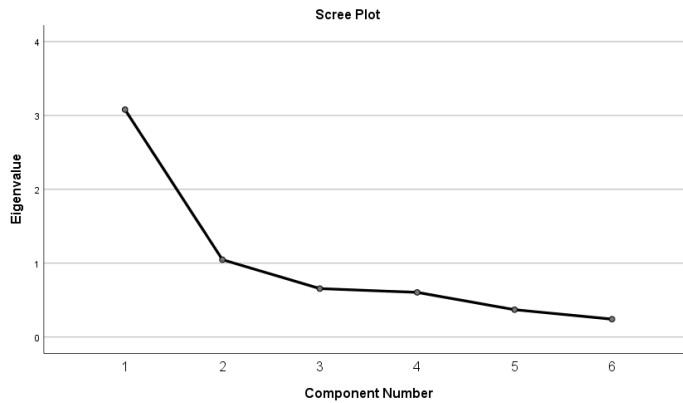
شاخص‌های توصیفی گویه‌های RLSS

گویه	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی
۱	۵/۳۳	۱/۸۷	-۰/۹۹۰	-۰/۱۴۸
۲	۲/۷	۱/۷۳	۱/۰۹۸	۰/۴۱۱
۳	۵/۶۲	۱/۶۶	-۱/۴۳۵	۱/۲۷۳
۴	۴/۶	۱/۸۶	-۰/۱۸۷	-۱/۰۸۸
۵	۵/۳۲	۱/۶۹	-۱/۲۱۴	۰/۶۸۸
۶	۳/۳۹	۱/۸۶	۰/۶۰۹	-۰/۶۲۰

داده‌های جدول ۲ حاکی است میزان کجی و کشیدگی داده‌های مربوط به گویه‌های مقیاس رضایت از زندگی ریورساید (RLSS) تقریباً در بازه ± ۲ است که بیانگر عدم وجود انحراف شدید از حالت نرمال در توزیع داده‌ها است.

بررسی روایی سازه مقیاس رضایت از زندگی ریورساید: به منظور بررسی ساختار عاملی و روایی RLSS، از تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی استفاده شد. به همین منظور نخست از آزمون کایزر-میر-اولکین^۱ و بارتلت^۲ جهت بررسی کفایت نمونه و غیر واحد بودن ماتریس همبستگی استفاده شد. نتایج نشان داد که مقدار شاخص KMO برابر با ۰/۸۰ است. هر چه اندازه شاخص KMO به ۱ نزدیک‌تر باشد، کفایت نمونه‌گیری بهتری در انتخاب معرف‌ها (متغیرهای آشکار) وجود داشته است. مقادیر بین ۰/۸ و ۰/۹ در حد خیلی خوب ارزیابی می‌شوند (کایزر^۳، ۱۹۷۴). همچنین مقدار آماره آزمون بارتلت ۸۵۷/۸۹ محاسبه گردید که در سطح $p < ۰/۰۰۱$ معنادار است که نشان می‌دهد همبستگی داده‌ها در جامعه صفر نیست و فرض همانی بودن ماتریس همبستگی بین متغیرها رد می‌شود. در نتیجه هر دو شاخص حاکی از مناسب بودن انجام تحلیل عاملی برای داده‌های پژوهش است.

نتایج تحلیل عاملی اکتشافی نشان داد که از ۶ عامل اندازه‌گیری شده در مقیاس، تنها ارزش ویژه عامل اول بیشتر از یک است (۳/۰۷) و این عامل ۴۲ درصد کل واریانس متغیرها را تبیین می‌کند. ارزش ویژه عامل دوم نیز نزدیک به ۱ بود که معمولاً مقادیر بیشتر از ۱ به‌عنوان عامل در نظر گرفته می‌شوند. با این توضیح که عامل دوم شامل گویه‌های معکوس و غیر مستقیم RLSS بود. همچنین بیشترین بارعاملی مربوط به گویه ۳ (۰/۸۵) و کمترین بارعاملی متعلق به گویه ۶ (۰/۵۰) می‌باشد. در ادامه از نمودار سنگ‌ریزه (تصویر ۱) برای تأیید ساختار عاملی استفاده شد.

تصویر ۱

نمودار Scree تعیین عوامل RLSS

از تصویر ۱ می‌توان استنباط کرد که سهم عامل اول در واریانس کل متغیرها چشمگیر است؛ اما شیب خط منحنی بعد از آن دچار کاهش شدید می‌شود. بنابراین RLSS از ساختار تک‌عاملی برخوردار است. برآزش این ساختار تک‌عاملی به داده‌ها در ادامه بررسی می‌گردد.

1 Kaiser-Meyer-Olkin
2 Bartlett

3 Kaiser

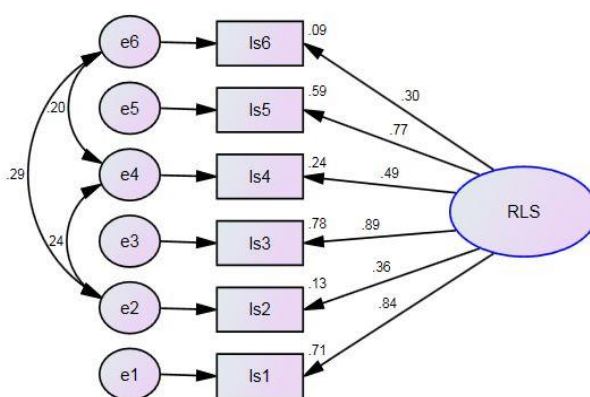
تحلیل عاملی تأییدی RLSS: برای آزمون اینکه مدل اندازه‌گیری RLSS از برازش مناسبی برخوردار است؛ از سه شاخص برازش مطلق^۱، تطبیقی^۲ و مقتصد^۳ در نرم افزار AMOS استفاده شد.

جدول ۳

شاخص‌های نیکویی برازش مدل							
مدل	χ^2	$\frac{\chi^2}{df}$	GFI	PNFI	CFI	SRMR	RMSEA
مدل تک‌عاملی اصلاح‌شده	۱۵/۴۶۹	۱/۲۸۹	۰/۹۹	۰/۳۹	۰/۹۹	۰/۱۳	۰/۰۲۷

بر اساس نتایج جدول ۳، مقدار آماره χ^2 برابر با ۱۵/۴۶۹ با درجه آزادی ۱۲ برابر با ۱/۲۸۹ است. مقدار کمتر از ۳ نشان‌دهنده تأیید مدل می‌باشد. مقدار ریشه میانگین مربعات خطای برآورد^۴ (RMSEA) که شاخص دیگر نیکویی برازش است نیز ۰/۰۲۷ می‌باشد که با توجه به اینکه کمتر از ۰/۰۸ است نشان‌دهنده برازش خوب مدل اندازه‌گیری با داده‌هاست (هو و بنتلر^۵، ۱۹۹۹؛ مارش^۶ و همکاران، ۲۰۰۴). دیگر شاخص‌های نیکویی برازش برای معادلات ساختاری به این صورت است که شاخص نیکویی برازش^۷ (GFI) ۰/۹۹ است. مقدار شاخص برازش تطبیقی^۸ (CFI) ۰/۹۹ است که هر دو مقدار نشان‌دهنده برازش مطلوب مدل با داده است (هو و بنتلر، ۱۹۹۹). شاخص برازش مقتصد هنجار شده^۹ (PNFI) ۰/۳۹ است و همچنین شاخص ریشه میانگین مربعات باقیمانده^{۱۰} (RMSR) نیز ۰/۱۳ می‌باشد؛ این معیار اگر کمتر از ۰/۰۵ باشد و به صفر نزدیک‌تر باشد نیکویی برازش مدل بالاتر است (هو و بنتلر، ۱۹۹۹؛ مارش و همکاران، ۲۰۰۴). بنابراین، طبق مقادیر شاخص‌ها می‌توان گفت که ساختار عاملی RLSS با داده‌ها برازش دارد.

خروجی نرم افزار AMOS (تصویر ۲) مدل اندازه‌گیری RLSS را نشان می‌دهد. با توجه به این نمودار، بار عاملی بر روی همه گویه‌ها معنادار است. ایجاد روابط کوواریانس بین خطاهای e2، e4 و e6 در پاسخ به اثرات احتمالی متغیرهای مزاحم باعث بهبود برازش مدل و کاهش خطاهای اندازه‌گیری شد.

تصویر ۲

مدل اندازه‌گیری RLSS

تغییرناپذیری جنسیتی RLSS: به منظور سنجش تغییرناپذیری ساختار عاملی بر اساس جنسیت، از تحلیل عاملی چندگروهی در نرم‌افزار AMOS استفاده شد. این روش حالت بسط یافته تحلیل عاملی تک‌گروهی است که در آن، تغییرناپذیری شاخص‌های برآورد شده برای بیش از یک گروه، آزمون می‌شود (بیرن^{۱۱}، ۲۰۰۶). بررسی تغییرناپذیری اندازه‌گیری بر اساس جنسیت با سنجش شاخص‌های $\Delta\chi^2$ ، ΔCFI ، $\Delta RMSEA$ و $\Delta SRMR$ صورت گرفت. برای انجام این کار مدل محدود شده به تساوی بارهای عاملی، با مدل بدون محدودیت مقایسه شد. سپس الگوی محدود شده به تساوی بارهای عاملی و کوواریانس با الگوی صرفاً محدود شده به تساوی بارهای عاملی مقایسه شد و در نهایت الگوی محدود شده به تساوی بارهای عاملی، کوواریانس و باقیمانده خطا با الگوی صرفاً محدود شده به تساوی بارهای عاملی و کوواریانس مقایسه شد. عدم معناداری $\Delta\chi^2 < .01$ ، $\Delta RMSEA < .015$ و $\Delta SRMR < .03$ بیانگر تغییرناپذیری اندازه‌گیری است (چن^{۱۲}، ۲۰۰۷).

1 Absolute Index

2 Comparative Index

3 Parsimonious Index

4 Root Mean Squared Error of Approximation

5 Hu & Bentler

6 Marsh

7 Goodness Fit Index

8 Comparative Fit Index

9 Parsimonious Normed Fit Index

10 Root Mean Square Residual

11 Byrne

12 Chen

جدول ۴

خلاصه نتایج تحلیل چندگروهی

مدل	χ^2	df	χ^2/df	CFI	RMSEA	RSMR	(DF) $\Delta\chi^2_{**}$	P	ΔCFI	Δ RMSEA	Δ SRMR
بدون محدودیت	۱۵/۴۶	۱۲	۱/۲۸۹	۰/۹۸۷	۰/۰۲۷	۰/۰۱۳۸	-	-	-	-	-
محدودشده به تساوی بارهای عاملی	۲۸/۰۸	۱۷	۱/۶۵۲	۰/۹۷۹	۰/۰۴۰	۰/۰۲۱۹	(۵) ۱۲/۶۰۷*	۰/۰۲۷	-۰/۰۰۸	-۰/۰۱۳	۰/۰۰۸
محدودشده به تساوی بارهای عاملی و کوواریانس	۳۰/۶۴	۱۸	۱/۷۰۲	۰/۹۷۸	۰/۰۴۲	۰/۰۲۱۰	(۱) ۲/۵۶۱	۰/۱۰۹	-۰/۰۰۱	۰/۰۰۲	۰/۰۰۰۹
محدودشده به تساوی بارهای عاملی و کوواریانس و باقی مانده خطا	۴۵/۹۲	۲۷	۱/۷۰۱	۰/۹۶۴	۰/۰۴۲	۰/۰۲۷۴	(۹) ۱۵/۲۸۲	۰/۰۸۹	-۰/۰۱۴	۰/۰۰۰	۰/۰۰۶

*مقادیر $\Delta\chi^2$ در سطح کوچکتر از پنج صدم معنادارند.

داده‌های جدول ۴ نشان می‌دهد بین دو گروه زن و مرد از نظر کوواریانس و باقیمانده خطا تفاوت معناداری وجود ندارد. در رابطه با اختلاف بارهای عاملی بین دو گروه اکثر شاخص‌ها در این نوع محدودیت در محدوده قابل قبول تغییرناپذیری قرار دارند؛ تنها در شاخص $\Delta\chi^2$ تفاوت معنادار است که نیازمند بررسی بیشتر با روش‌های مناسب است. میانگین و انحراف استاندارد زنان در سازه رضایت از زندگی به ترتیب برابر ۲۶/۸۴ و ۷/۶۷ و مردان به ترتیب برابر ۲۶/۸۵ و ۷/۲۱ بود که نشان می‌دهد تفاوت میانگین و پراکندگی سازه در دو گروه ناچیز است و آزمون t گروه‌های مستقل این موضوع را تأیید کرد ($t = -۰/۰۱۳$; $P = ۰/۳۶۴$). بر این اساس می‌توان گفت میزان تأثیر جنسیت بر پارامترها ناچیز است. به عبارتی نتایج حکایت از تغییرناپذیری مقیاس در بین دو گروه زن و مرد دارد.

روایی همگرا و واگرای RLSS: جهت تعیین روایی سازه از طریق رابطه همگرا و واگرای سازه رضایت از زندگی با سایر متغیرها، از ضریب همبستگی پیرسون برای مشخص شدن رابطه رضایت از زندگی با کیفیت رابطه زناشویی، بهزیستی فضیلت‌گرا، فومو، تعارض زناشویی و رضایت از زندگی (تک-عاملی) در طی دو مطالعه استفاده شد که نتایج آن به شرح جدول ۵ می‌باشد.

جدول ۵

آمار توصیفی ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی
۱- رضایت از زندگی (RLSS)	۱					۲۶/۸۵	۷/۵۳	-۰/۳۳۶	-۰/۰۹۶
۲- کیفیت رابطه زناشویی	۰/۷۳۱**	۱				۳۴/۱۵	۸/۸۰	-۰/۸۲۵	-۰/۰۵۸
۳- بهزیستی فضیلت‌گرا	۰/۳۳۱**	۰/۴۳۱**	۱			۲۸/۰۷	۵/۰۷	-۰/۹۲۱	۱/۱۳۱
۴- فومو	-۰/۲۸۹**	-۰/۱۶۲**	-۰/۰۸۹	۱		۲/۹۰	۱/۷۱	-۰/۵۷۴	-۰/۷۰۸
۵- تعارض زناشویی	-۰/۵۶۲**	-۰/۵۸۱**	-۰/۰۲۷	۰/۲۱۱**	۱	۳/۰۲	۱/۴۹	-۰/۶۶۰	-۰/۰۳۱
۶- رضایت از زندگی	۰/۶۹۵**	۰/۸۱۹**	۰/۳۱۷**	-۰/۵۶۳**	-۰/۱۳۶**	۵/۲۶	۱/۵۰	-۰/۸۵۲	-۰/۴۲۸

طبق یافته‌ها در جدول ۵، بین رضایت از زندگی با متغیرهای کیفیت رابطه زناشویی بهزیستی فضیلت‌گرا به ترتیب با ضریب همبستگی ۰/۷۳۱ و ۰/۳۲۱ رابطه مثبت و معنی‌دار در سطح آلفای کمتر از ۰/۰۱ وجود دارد. این رابطه حاکی از تأیید روایی همگرایی مقیاس RLSS است. همچنین ضریب همبستگی بین رضایت از زندگی با متغیرهای فومو و تعارض زناشویی، به ترتیب برابر ۰/۲۸۹- و ۰/۵۶۲- است که نشان‌دهنده رابطه منفی و معنی‌دار در سطح آلفای کمتر از ۰/۰۱ می‌باشد. این رابطه به معنای تأیید روایی واگرایی RLSS محسوب می‌گردد. همچنین همبستگی مثبت و بالای مقیاس رضایت از زندگی رپورساید با مقیاس تک‌عاملی رضایت از زندگی (T=۰/۶۹۵)، روایی همزمان این مقیاس را تأیید کرد.

پایایی مقیاس: برای سنجش پایایی از آزمون مجدد، آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی استفاده شد. بررسی روایی همگرا و تشخیصی سازه از طریق شاخص متوسط واریانس مستخرج^۱ (AVE) و شاخص روایی یگانه-دوگانه^۲ (HTMT) انجام شد که نتایج به شرح جدول ۵ می‌باشد.

جدول ۶

آماره آلفا، پایایی ترکیبی و شاخص AVE به تفکیک کل نمونه، زنان و مردان

گروه	α	پایایی ترکیبی	AVE
کل	۰/۸۰	۰/۷۹	۰/۴۱
زن	۰/۸۱	۰/۸۰	۰/۴۴
مرد	۰/۸۰	۰/۷۹	۰/۴۳

آماره آلفا در کل نمونه ۰/۸۰، در گروه زنان ۰/۸۱ و در مردان برابر ۰/۸۰ است. پایایی ترکیبی برای کل نمونه ۰/۷۹ و گروه زنان ۰/۷۴ و مردان ۰/۷۶ طبق فرمول مربوط در برنامه اکسل محاسبه شد. سنجش ثبات در پایایی با استفاده از آزمون مجدد با فاصله ۶ هفته انجام شد که شاخص همبستگی درون خوشه‌ای (۰/۹۲) حاکی از ثبات اندازه‌گیری در RLSS بود. شاخص متوسط واریانس مستخرج برای کل نمونه ۰/۴۱، برای زنان ۰/۴۴ و برای مردان ۰/۴۳ است. معمولاً مقادیر بزرگتر از ۰/۵ این شاخص قابل قبول هستند اما اگر مقادیر پایایی ترکیبی بیشتر از ۰/۶۰ باشند، مقادیر زیر ۰/۵ را نیز قابل قبول دانسته و روایی همگرا پذیرفته می‌شود (فورنل و لارکر^۳، ۱۹۸۱؛ لام^۴، ۲۰۱۲). بر اساس شاخص متوسط واریانس مستخرج در کل نمونه می‌توان گفت تقریباً ۴۱ درصد از واریانس نشانگرها توسط این سازه تبیین شده است. روایی تشخیصی نیز با روش HTMT بررسی گردید. در این روش میزان همبستگی بین شاخص‌های یک سازه با همبستگی آن‌ها با سازه‌های دیگر مقایسه می‌شود (هنسلر^۵ و همکاران، ۲۰۱۵)؛ و حد مجاز آن کمتر از ۰/۹ می‌باشد که در رابطه با متغیرهای پژوهش حاضر مورد تأیید قرار گرفت.

بحث و نتیجه‌گیری

این سؤال که چه چیزی باعث ایجاد رضایتمندی در زندگی می‌شود، مطالعات تجربی و بحث‌های نظری زیادی را در علوم اجتماعی به دنبال داشته است (داینر و همکاران، ۲۰۱۸). پژوهشگران حوزه رشد ممکن است علاقه‌مند باشند تا تأثیر عوامل مختلف را در طول زندگی ردیابی کنند (بوگر و هاکسولد^۶، ۲۰۱۸؛ هاکسولد و همکاران، ۲۰۱۴؛ پاتر^۷ و همکاران، ۲۰۲۱؛ شولگن^۸ و همکاران، ۲۰۱۶). محققان تفاوت‌های فردی ممکن است علاقه‌مند باشند که چگونه تأثیر شخصیت بر آنچه برای بهزیستی مهم است را بررسی نمایند (گرسون^۹ و همکاران، ۲۰۱۶؛ هلر^{۱۰} و همکاران، ۲۰۰۶؛ کینونن^{۱۱} و همکاران، ۲۰۰۳؛ وزیاک-بیالوولسکا^{۱۲} و همکاران، ۲۰۱۹). درک بهتر چنین تفاوت‌های بین فردی به ما کمک می‌کند تصویر ظریف‌تری از رضایت از زندگی ترسیم کنیم. با این حال در رابطه با ارزیابی رضایت افراد از زندگی مقیاس‌های موجود با محدودیت‌هایی از جمله تمرکز بر حوزه‌های خاص در زندگی و یا احتمال سوگیری پاسخ‌دهندگان روبه‌رو هستند. در حالی که رضایت از یک حوزه خاص را در امتیاز کلی رضایت از زندگی افراد نمی‌توان جمع کرد و ابزاری جامع، دقیق و با کمترین سطح از سوگیری پاسخ‌دهندگان برای حل این مسأله ضروری است (مارگولیس و همکاران، ۲۰۱۹). لذا پژوهش حاضر با هدف ترجمه و بررسی ویژگی‌های روانسنجی و تغییرناپذیری جنسیتی مقیاس رضایت از زندگی رپورساید در بین نمونه‌های ایرانی انجام شد.

مقیاس رضایت از زندگی رپورساید (RLSS) توسط مارگولیس و همکاران (۲۰۱۹) طراحی و طی سه مطالعه روی افراد مجرد و متأهل در بازه سنی ۱۸ تا ۷۰ ساله اعتباریابی شده است و دارای ۶ گویه در طیف لیکرت است. روایی سازه مقیاس با همگرایی آن با مقیاس‌های رضایت از زندگی^{۱۳} (داینر و همکاران، ۱۹۸۵)، شادکامی ذهنی^{۱۴} (لیوبومیرسکی و لپر^{۱۵}، ۱۹۹۹)، بهزیستی روانشناختی^{۱۶} (ریف و کیز^{۱۷}، ۱۹۹۵)، مقیاس ارزش‌های شوارتز^{۱۸} (شوارتز،

1 Average Variance Extracted (AVE)

2 Heterotrait-Monotrait Ratio of Correlations

3 Fornell & Larcker

4 Lam

5 Henseler

6 Böger & Huxhold

7 Potter

8 Schöllgen

9 Gerson

10 Heller

11 Kinnunen

12 Węziak-Białowolska

13 Satisfaction With Life Scale

14 Subjective Happiness Scale

15 Lyubomirsky & Lepper

16 Psychological Well-Being Scale

17 Ryff & Keyes

18 Schwartz Values Survey

۱۹۹۲) و پنج صفت بزرگ شخصیت^۱ (سوتو و جان، ۲۰۱۷) و نیز تکرار ساختار تک عاملی مقیاس در مطالعه دوم و سوم تأیید شد. پایایی این مقیاس نیز با بررسی همسانی درونی و آزمون مجدد با فاصله دوهفته‌ای در حد بسیار مطلوبی گزارش گردید. گویه‌های معکوس RLSS طوری طراحی شده‌اند که فاقد فعل منفی بوده و به‌طور غیرمستقیم و بدون سوگیری، رضایت از زندگی را در فرد مورد سنجش قرار می‌دهد (مارگولیس و همکاران، ۲۰۱۹).

در پژوهش حاضر، یافته‌ها حکایت از ویژگی‌های روانسنجی مطلوب نسخه فارسی RLSS داشت. تحلیل عاملی اکتشافی بر روی داده‌ها در مطالعه اول ساختار تک‌عاملی مقیاس را همانند نتایج مطالعه اصلی (مارگولیس و همکاران، ۲۰۱۹) تأیید کرد. مقادیر ویژه در داده‌های واقعی و نمودار سنگ‌ریزه وجود یک عامل را نمایان کرد. هر چند عامل دوم به‌دست آمده با مقدار ویژه نزدیک ۱ نیز شایان توجه بود؛ این می‌تواند به این دلیل باشد که گویه‌های دارای امتیاز معکوس، یا دارای کلمه منفی یا بارمعنایی منفی در مقیاسی که شامل موارد مثبت یا دارای ارزش مثبت نیز می‌شود، ممکن است عامل دومی را به دلیل اثرات روش^۲ ایجاد کند (دی استفانو و موتل^۳، ۲۰۰۹؛ پودساکوف^۴ و همکاران، ۲۰۰۳). همچنین؛ به جهت سهم پایین عامل دوم از درصد تبیین واریانس کل و اینکه این عامل شامل سه گویه ۲، ۴ و ۶ که گویه‌های غیرمستقیم با نمره‌گذاری معکوس مقیاس را تشکیل می‌دهند، بوده و ممکن است توسط پاسخ‌دهندگان به درستی درک نشده باشند؛ ساختار تک‌عاملی مقیاس منطقی به نظر می‌رسد. نتایج تحلیل عاملی تأییدی نیز بر اساس شاخص‌های برازش در کل نمونه و به تفکیک جنسیت نیز نشان داد که مدل تک‌عاملی این مقیاس از برازش قابل‌قبولی برخوردار است که بدان معناست که داده‌های پژوهش، روایی سازه مطلوبی را برای این مقیاس در جامعه مورد مطالعه نشان می‌دهد.

همسانی درونی گویه‌های RLSS از طریق محاسبه آلفای کرونباخ و ثبات پایایی با روش آزمون مجدد در حد مطلوبی بود. پایایی ترکیبی این مقیاس نیز در کل نمونه و هم به تفکیک جنسیت نشان‌دهنده پایا بودن این ابزار در گروه‌های جمعیتی بود. این یافته‌ها گویای قابلیت سنجش باثبات رضایت از زندگی در شرایط مشابه است. شاخص میانگین واریانس استخراج شده (AVE) به دلیل همراه شدن با پایایی ترکیبی مناسب، گویای روایی همگرا در سطح سازه است (فورنل و لارکر^۵، ۱۹۸۱؛ لام^۶، ۲۰۱۲). هرچند این مقدار در گروه‌های زنان و مردان بیشتر از کل نمونه بود. بنابراین، سازه رضایت از زندگی در قیاس با دیگر متغیرهای مورد مطالعه در تبیین واریانس نمره‌های مشاهده‌شده تأثیرگذارتر بوده است. محاسبه شاخص HTMT نشان داد که این سازه متمایز از دیگر متغیرهای مورد مطالعه در پژوهش حاضر است و مفهوم منحصربه‌فردی را می‌سنجد. بنابراین، این مقیاس از روایی تشخیصی برخوردار است (هنسلر و همکاران، ۲۰۱۵).

تحلیل عاملی چندگروهی برای بررسی تغییرناپذیری ساختار عاملی بر اساس جنسیت نشان داد که دو گروه زن و مرد از نظر بارهای عاملی، کوواریانس و باقیمانده خطا تفاوت معناداری با هم ندارند. تنها در شاخص $\Delta\chi^2$ تفاوت معنادار است که نیاز است در پژوهش‌های آتی با روش‌های مناسب و با تعداد مساوی نمونه‌ها از نظر جنسیت بررسی شود. هر چند برخی متخصصان مقادیر تفاوت کمی بیشتر از محدوده استاندارد را نیز برای تأیید تغییرناپذیری، کافی می‌دانند (بیرن و استوارت، ۲۰۰۶). لذا؛ می‌توان گفت به ازای تمام مدل‌های ارائه‌شده تغییرناپذیری برقرار است. این به معنی یکسان بودن ساختار عاملی در هر دو گروه است و معنای گویه‌ها برای زنان و مردان یکسان است. بنابراین؛ این ابزار قابلیت کاربرد در دو گروه، فارغ از تأثیر جنسیت را داراست. لازم به ذکر است که در مطالعه مارگولیس و همکاران (۲۰۱۹) تغییرناپذیری بین گروهی بررسی نگردیده است.

در بررسی رابطه رضایت از زندگی با کیفیت رابطه زناشویی و بهزیستی فضیلت‌گرا مشخص شد که رابطه مثبت و معناداری بین این سازه‌ها برقرار است. این یعنی تغییرات در یک متغیر با تغییرات مشابه در متغیر دیگر همراه است، و این ارتباط از نظر آماری معنی‌دار است؛ یعنی هر چقدر فرد در زندگی از کیفیت رابطه زناشویی خود رضایت داشته باشد؛ زندگی خود را پر از تغییر، یادگیری و رشد تصور کند و توانایی‌های خود را صرف فعالیت‌های باارزش نماید، از زندگی خود رضایت بیشتری خواهد داشت. این یافته‌ها با نتایج پژوهش مارگولیس و همکاران (۲۰۲۲)، مارگولیس و همکاران (۲۰۱۹)، مارتلا و رایان^۸ (۲۰۲۳)، ریف^۹ (۲۰۱۴)، درکیندرن^{۱۰} و همکاران (۲۰۲۰) و بیلدیریم و چاغیش (۲۰۲۳) همسو است و روایی همگرایی مقیاس رضایت از زندگی ریورساید را نیز تأیید می‌کند. همچنین محاسبه ضریب همبستگی بین رضایت از زندگی با متغیرهای فومو و تعارض زناشویی، نشان‌دهنده رابطه منفی و معنی‌دار بین آنهاست. این یافته ضمن اینکه به معنای برخورداری RLSS از روایی واگراست؛ با نتایج پژوهش‌های وسترفاف^{۱۱} و همکاران (۲۰۲۰)، بی^{۱۲} و همکاران (۲۰۱۳)، ژانگ^{۱۳} و همکاران (۲۰۱۳) و بلاچنیو و پرزیپورکا^{۱۴} (۲۰۱۸) همخوان است. با این توضیح که فردی که مدام در رابطه زناشویی با تعارض رو به روست و حس درک شدن و تفاهم ندارد و نیز افرادی که در زندگی مدام از این ترس دارند که از کارهای خوشایندی که دیگران در حال انجام هستند، جا مانده‌اند؛ رضایت از زندگی کمتری را تجربه می‌کنند. همچنین مقیاس رضایت از زندگی ریورساید، همبستگی مثبت و بالایی با مقیاس تک-آیتمی رضایت از زندگی نیهویس و همکاران (۲۰۲۲) داشت که بیانگر روایی همزمان مقیاس می‌باشد.

1 Big Five personality traits

2 Soto & John

3 Method effects

4 DiStefano & Motl

5 Podsakoff

6 Fornell & Larcker

7 Lam

8 Martela & Ryan

9 Ryff

10 Der Kinderen

11 Westerhof

12 Be

13 Zhang

14 Blachnio & Przepiorka

به طور کل یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که مقیاس رضایت از زندگی ریورساید از روایی و پایایی مناسبی در بین نمونه ایرانی برخوردار است. بنابراین این مقیاس می‌تواند در بافت فرهنگی ایران در اختیار مشاوران، روانشناسان، مربیان، متخصصان مراقبت‌های بهداشتی و پژوهشگران قرار گیرد تا به‌عنوان یک مقیاس معتبر، جامع و قابل اعتماد برای ارزیابی سطح رضایت از زندگی افراد و یا تعیین اثربخشی مداخلات با هدف ارتقای رضایت از زندگی مورد استفاده قرار گیرد. با توجه به اینکه نمونه‌های مورد مطالعه در هر دو مطالعه از حیث جنسیت نابرابر بودند، پیشنهاد می‌شود که پژوهش حاضر در نمونه‌های با حجم بزرگ‌تر و متناسب و نیز با ویژگی‌های جمعیت‌شناختی متفاوت اجرا گردد تا یافته‌های معتبرتری در رابطه با تغییرناپذیری اندازه‌گیری این مقیاس و بررسی انواع روایی به دست دهد.

سیاس‌گذاری

نویسندگان مراتب سیاس و قدردانی خود را از تمامی شرکت‌کنندگان در این پژوهش ابراز می‌دارند و مشارکت فعالانه‌ی ایشان را در پیشبرد اهداف علمی این مطالعه ارزشمند می‌دانند.

ملاحظات اخلاقی

تمامی شرکت‌کنندگان در این مطالعه پس از دریافت اطلاعات کامل و دقیق درباره اهداف، مراحل، و پیامدهای پژوهش، رضایت‌نامه‌ی آگاهانه را امضا کردند. پژوهشگران نیز به‌صورت شفاف و مکتوب به ایشان اطمینان دادند که تمامی داده‌های جمع‌آوری‌شده محرمانه باقی خواهد ماند و صرفاً برای اهداف علمی و پژوهشی مورد استفاده قرار خواهد گرفت. همچنین، هویت فردی شرکت‌کنندگان در هیچ‌یک از مراحل تحلیل و انتشار نتایج افشا نخواهد شد.

حامی مالی

هزینه‌های مرتبط با اجرای پژوهش و فرآیند انتشار مقاله به‌طور کامل توسط نویسندگان تأمین شده است و هیچ‌گونه حمایت مالی یا پشتیبانی از سوی نهادها، مؤسسات یا افراد دیگر دریافت نشده است.

مشارکت نویسندگان

در این پژوهش ناصر عباسی در تجزیه و تحلیل داده‌ها، نگارش مقدمه و بحث و نتیجه‌گیری؛ اسماعیل صدری در مدیریت و انتخاب موضوع و زهرا اخوی ثمرین در گردآوری داده‌ها و روش‌شناسی مشارکت نموده‌اند. رویا رضاپور در مرور ادبیات و پالایش چارچوب نظری و زهرا محمدی ارگنه در گردآوری داده‌ها و بازبینی مقاله همکاری داشته‌اند. کلیه نویسندگان متن نهایی را بازبینی و تأیید کرده‌اند.

تعارض منافع

نویسندگان اعلام می‌دارند که هیچ‌گونه تعارض منافی ندارند.

References

- Be, D., Whisman, M.A., & Uebelacker, L.A. (2013). Prospective associations between marital adjustment and life satisfaction. *Personal Relationships, 20*, 728-739.
- Błachnio, A., & Przepiorka, A.M. (2018). Facebook intrusion, fear of missing out, narcissism, and life satisfaction: A cross-sectional study. *Psychiatry Research, 259*, 514-519.
- Böger, A., & Huxhold, O. (2018). Do the antecedents and consequences of loneliness change from middle adulthood into old age? *Developmental Psychology, 54*(1), 181-197.
- Byrne, B. M., & Stewart, S. M. (2006). The MACS approach to testing for multigroup invariance of a second-order structure: A walk through the process. *Structural Equation Modeling, 13*(2), 287-321.
- Çakir, V. O., & Demirel, D. H. (2019). A Student-Oriented Study: Analyzing the Relationship between Happiness and Satisfaction with Life. *Journal of Educational Issues, 5*(1), 150-161.
- Chen, F. F. (2007). Sensitivity of goodness of fit indexes to lack of measurement invariance. *Structural Equation Modeling, 14*(3), 464-504.
- Chonody, J. M., Gabb, J., Killian, M., & Dunk-West, P. (2016). Measuring relationship quality in an international study: Exploratory and confirmatory factor validity. *Research on Social Work Practice, 28*(8), 920-930.
- Danner, D., Aichholzer, J., & Rammstedt, B. (2015). Acquiescence in personality questionnaires: Relevance, domain specificity, and stability. *Journal of Research in Personality, 57*, 119-130.

- Diener, E. (1984). *Subjective well-being*. Psychol. Bull. 95, 542-575.
- Diener, E., & Biswas-Diener, R. (2008). *Happiness: Unlocking the mysteries of psychological wealth*. Blackwell Publishing.
- Diener, E., Emmons, R. A., Larsen, R. J., & Griffin, S. (1985). The Satisfaction with Life Scale. *Journal of Personality Assessment*, 49, 71-75.
- Diener, E., Lucas, R. E., & Oishi, S. (2018). Advances and Open Questions in the Science of Subjective Well-Being. *Collabra: Psychology*, 4(1).
- Diener, E.; Suh, E.M. (2000). Measuring subjective well-being to compare the quality of life of cultures. In *Culture and Subjective Well-Being*; MIT Press: Cambridge, MA, USA, pp. 3-12.
- Diener, E.; Suh, E.M.; Lucas, R.E.; Smith, H.L. (1999). Subjective well-being: Three decades of progress. *Psychol. Bull.* 125, 276-302. [CrossRef]
- DiStefano, C., & Motl, R. W. (2009). Further investigating method effects associated with negatively worded items on self-report surveys. *Structural Equation Modeling*, 13, 440-464.
- Erdogan, B.; Bauer, T.N.; Truxillo, D.M. (2012). Mansfield, L.R. Whistle while you work a review of the life satisfaction literature. *J. Manag.* 2012, 38, 1038-1083.
- Fornell, C., & Larcker, D. F. (1981). Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *Journal of Marketing Research*, 39-50.
- Gerson, J., Plagnol, A. C., & Corr, P. J. (2016). Subjective well-being and social media use: Do personality traits moderate the impact of social comparison on Facebook? *Computers in Human Behavior*, 63, 813-822.
- Güven C, Saloumidis R. Life satisfaction and longevity: Longitudinal evidence from the German Socio-Economic Panel. *German Economic Review*. 2014;15(4):453-72.
- Haidt, J. (2006). *The happiness hypothesis: Finding modern truth in ancient wisdom*. Basic Books.
- Headey, B.; Veenhoven, R. (1991). Wearing, A. Top-down versus bottom-up theories of subjective well-being. *Soc. Indic. Res.* 24, 81-100. [CrossRef]
- Heller, D., Watson, D., & Ilies, R. (2006). The dynamic process of life satisfaction. *Journal of Personality*, 74(5), 1421-1450.
- Henseler, J., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2015). A new criterion for assessing discriminant validity in variance-based structural equation modeling. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 43(1), 115-35.
- Hu, L. T., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 66(1), 1-55.
- Huxhold, O., Miche, M., & Schüz, B. (2014). Benefits of having friends in older ages: differential effects of informal social activities on well-being in middleaged and older adults. *The Journals of Gerontology. Series B, Psychological Sciences and Social Sciences*, 69(3), 366-375.
- Kaur, P., Baruah, A. (2023). THE EFFECT OF FAMILY COHESIVENESS ON LIFE SATISFACTION. *International Journal of Creative Research Thoughts (IJCRT)*. 11(5).
- Kimm H, Sull JW, Gombojav B, Yi SW, Ohrr H. (2012). Life satisfaction and mortality in elderly people: the Kangwha Cohort Study. *BMC public health*. 12:54.8.
- Kinnunen, U., Vermulst, A., Gerris, J., & Mäkikangas, A. (2003). Work-family conflict and its relations to wellbeing: the role of personality as a moderating factor. *Personality and Individual Differences*, 35(7), 1669-1683.
- Kuykendall, L., Tay, L., & Ng, V. (2015). Leisure engagement and subjective well-being: A meta-analysis. *Psychological bulletin*, 141(2), 364.
- Lachmann, B.; Sariyska, R.; Kannen, C.; Błaszczewicz, K.; Trendafilov, B.; Andone, I.; Eibes, M.; Markowetz, A.; Li, M.; Kendrick, K.M.; et al. (2018). Contributing to Overall Life Satisfaction:

- Personality Traits Versus Life Satisfaction Variables Revisited—Is Replication Impossible? *Behav. Sci.* 8, 1.
- Lam, L. W. (2012). Impact of competitiveness on salespeople's commitment and performance. *Journal of Business Research*, 65(9), 1328-1334.
- Loewe, N.; Bagherzadeh, M.; Araya-Castillo, L.; Thieme, C.; Batista-Foguet, J.M. (2014). Life domain satisfactions as predictors of overall life satisfaction among workers: Evidence from Chile. *Soc. Indic. Res.* 118, 71–86.
- López-Gómez, I., Chaves, C., & Vázquez, C. (2020). Life Satisfaction. *The Wiley Encyclopedia of Personality and Individual Differences*.
- Lucas, R. E., & Donnellan, M. B. (2012). Estimating the reliability of single-item life satisfaction measures: Results from four national panel studies. *Social Indicators Research*, 105, 323–331.
- Luhmann, M., Lucas, R.E., Eid, M., & Diener, E. (2013). The Prospective Effect of Life Satisfaction on Life Events. *Social Psychological and Personality Science*, 4, 39 - 45.
- Lyubomirsky, S., & Lepper, H. S. (1999). A measure of subjective happiness: Preliminary reliability and construct validation. *Social Indicators Research*, 46, 137–155.
- Magen, Z. (1996). Commitment beyond self and adolescence: The issue of happiness. *Soc. Indic. Res.* 37, 235–267.
- Margolis, S., Schwitzgebel, E., Ozer, D. J., & Lyubomirsky, S. (2019). A new measure of life satisfaction: The Riverside Life Satisfaction Scale. *Journal of personality assessment*.
- Margolis, S., Schwitzgebel, E., Ozer, D. J., Martinez, R. L., & Lyubomirsky, S. (2022). Measuring eudaimonic and non-eudaimonic goods in the pursuit of the good life: The Riverside eudaimonia scale and the rich and sexy well-being scale. *International Journal of Wellbeing*, 12(1), 1–20.
- Marsh, H. W., Hau, K. T., & Wen, Z. (2004). In search of golden rules: Comment on hypothesis-testing approaches to setting cut-off values for fit indexes and dangers in overgeneralizing Hu and Bentler's (1999) findings. *Structural Equation Modeling*, 11(3), 320-341.
- Martela, F., & Ryan, R. M. (2023). Clarifying Eudaimonia and Psychological Functioning to Complement Evaluative and Experiential Well-Being: Why Basic Psychological Needs Should Be Measured in National Accounts of Well-Being. *Perspectives on Psychological Science*, 18(5), 1121-1135.
- Merenkova, V. S., & Solodkova, O. E. (2020). A study of the phenomenon of "life satisfaction". *Comprehensive Child Studies*, 2(1), 4–13.
- Montag, C., & Panksepp, J. (2017). Primary emotional systems and personality: an evolutionary perspective. *Frontiers in psychology*, 8, 464.
- Niehuis, S., Davis, K., Reifman, A., Callaway, K., Luempert, A., Oldham, C. R., ... & Willis-Grossmann, E. (2022). Psychometric evaluation of single-item relationship satisfaction, love, conflict, and commitment measures. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 50(3), 387-405.
- Park, N., Huebner, E. S., Laughlin, J. E., Valois, R. F., & Gilman, R. (2004). A cross-cultural comparison of the dimensions of child and adolescent life satisfaction reports. *Quality-of-life research on children and adolescents*, 61-79.
- Pavot, W., & Diener, E. (1993). Review of the satisfaction with life scale. *Psychological Assessment*, 5, 164–172.
- Pavot, W., & Diener, E. (2008). The satisfaction with life scale and the emerging construct of life satisfaction. *The Journal of Positive Psychology*, 3, 137–152.
- Pavot, W., Diener, E., & Suh, E. (1998). The Temporal Satisfaction with Life Scale. *Journal of Personality Assessment*, 70, 340–354.

- Pavot, W., & Diener, E. (2009). *Review of the Satisfaction with Life Scale*. In E. Diener (Ed.), *Assessing Well-Being* (Vol. 39, pp. 101–117). Springer.
- Podsakoff, P. M., MacKenzie, S. B., Lee, J. Y., & Podsakoff, N. P. (2003). Common method biases in behavioral research: A critical review of the literature and recommended remedies. *Journal of Applied Psychology, 88*(5), 879–903.
- Potter, S., Gerstorf, D., Schmiedek, F., Drewelies, J., Wolff, J. K., & Brose, A. (2021). Health sensitivity in the daily lives of younger and older adults: correlates and longer-term change in health. *Aging & Mental Health, 1–9*.
- Riordan, B. C., Cody, L., Flett, J. A., Conner, T. S., Hunter, J., & Scarf, D. (2020). The development of a single item FoMO (fear of missing out) scale. *Current Psychology, 39*, 1215–1220.
- Ryff, C. D., & Keyes, C. L. M. (1995). The structure of psychological well-being revisited. *Journal of personality and social psychology, 69*(4), 719.
- Schimmack, U.; Radhakrishnan, P.; Oishi, S.; Dzokoto, V.; Ahadi, S. (2002). Culture, personality, and subjective well-being: Integrating process models of life satisfaction. *J. Personal. Soc. Psychol.* 82, 582.
- Schöllgen, I., Morack, J., Infurna, F. J., Ram, N., & Gerstorf, D. (2016). Health sensitivity: Age differences in the within-person coupling of individuals' physical health and well-being. *Developmental Psychology, 52*(11), 1944–1953.
- Schumacker, R. E., & Lomax, R. G. (2015). *A beginner's guide to structural equation modeling*. psychology press.
- Schwartz, S. H. (1992). Universals in the content and structure of values: Theoretical advances and empirical tests in 20 countries. *Advances in Experimental Social Psychology, 25*, 1–65.
- Seligman, M. E. P. (2002). *Authentic happiness: Using the new positive psychology to realize your potential for lasting fulfillment*. Free Press.
- Shin, D.C.; Johnson, D.M. (1978). Avowed happiness as an overall assessment of the quality of life. *Soc. Indic. Res.* 5, 475–492.
- Soto, C. J., & John, O. P. (2017a). The next Big Five Inventory (BFI2): Developing and assessing a hierarchical model with 15 facets to enhance bandwidth, fidelity, and predictive power. *Journal of Personality and Social Psychology, 113*, 117–143.
- Tatarova, G.G., & Kuchenkova, A. (2020). "Life Satisfaction" and "Personal Happiness" in the Sociological Studies of Subjective Well-Being. *Russia in Reform: Year-Book [collection of scientific articles]*.
- Tov, W.; Diener, E. Culture and Subjective Well-Being. (2013). Available online: <https://ssrn.com/abstract=2199219>
- Trzebiński, J., Cabański, M., & Czarnecka, J. Z. (2024). Reaction to the COVID-19 pandemic: The influence of meaning in life, life satisfaction, and assumptions on world orderliness and positivity. In *Loss and Trauma in the COVID-19 Era* (pp. 44-57). Routledge.
- Veenhoven, R. (2012). *Happiness: Also known as "life satisfaction" and "subjective well-being"*. In *Handbook of Social Indicators and Quality of Life Research*; Land, K.C., Michalos, A.C., Sirgy, M.J., Eds.; Springer: Dordrecht, The Netherlands, pp. 63–77.
- Veenhoven, R. (2015). Social conditions for human happiness: A review of research. *International Journal of Psychology, 50*(5), 379-391.
- Westerhof, G. J., Karreman, J., & Kersebaum, P. (2020). *Instagram and life-satisfaction: Does fear of missing out act as a mediator in the relationship between Instagram use and life-satisfaction of young adults?* [Bachelor thesis, University of Twente]. Essay UTwente.
- Węziak-Białowolska, D., Białowolski, P., & Sacco, P. L. (2019). Involvement with the arts and participation in cultural events—Does personality moderate impact on well-being? Evidence

from the U.K. Household Panel Survey. *Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts*, 13(3), 348–358.

Yıldırım, M., & Çağış, Z. G. (2023). Validation and Psychometric Properties of the Turkish Version of the Riverside Eudaimonia Scale. *Journal of Psychoeducational Assessment*, 41(3), 351-358.

Zhang, M., Foley, S.R., & Yang, B. (2013). Work–family conflict among Chinese married couples: testing spillover and crossover effects. *The International Journal of Human Resource Management*, 24, 3213–3231.

پیوست

نسخه فارسی مقیاس رضایت از زندگی ریورساید (RLSS) مارگولیس و همکاران (۲۰۱۹)

ردیف	گویه	کاملاً مخالفم	نسبتاً مخالفم	کمی مخالفم	نه موافقم و نه مخالفم	کمی موافقم	نسبتاً موافقم	کاملاً موافقم
۱	من نحوه پیش رفتن زندگی ام را دوست دارم.							
۲	*اگر می توانستم زندگی ام را از نو شروع کنم، خیلی چیزها را تغییر می دادم.							
۳	من از زندگی خود راضی هستم.							
۴	*به نظر می رسد اطرافیانم بهتر از من زندگی می کنند.							
۵	در زندگی، از جایی که الان هستم راضی ام.							
۶	*من می خواهم مسیر زندگی ام را تغییر دهم.							

*نمره گذاری گویه های ستاره دار بصورت معکوس می باشد